

Konferensrapport
Tavistock Clinic, London
29.8-1.09 17.

Anne Okstad og Lise Radøy
Redaksjonen, Oslo

Short Course in Work with Under Fives

“Keeping the baby and young child at the heart of perinatal and early years services”

“Under Fives Short Course” er en internasjonal konferanse der de minste barna er i fokus. Konferansen har en lang tradisjon og arrangeres vanligvis annenhver vår på Tavistock-klinikken i London. Konferansen varer i fire-fem dager, og følger en struktur der dagene består av plenumsforedrag, tre parallelle presentasjoner og to faste grupper hvor 6–8 kollegaer fra ulike deler av verden legger fram saker og problemstillinger for refleksjon. Gruppene bidrar til at teori, forskning og klinikk integreres.

Vi har hatt stort utbytte av å delta på flere tidligere konferanser der vi har fått faglig påfyll av psykoanalytisk teori knyttet til klinisk arbeid med de minste barna og deres familier. Det er spesielt verdifullt å møte kollegaer fra mange land med ulike språk og kulturer, der man kan snakke sammen og drøfte problemstillinger på bakgrunn av en felles forståelsesforankring i det psykoanalytiske teori-grunnlaget.

”Under Five”-arbeidet ble utviklet på midten av 1970-tallet som et tilbud til de aller minste, hvor familiene i første omgang fikk tilbud om fem samtaler uten å måtte stå på venteliste.

Modellen bygger på psykoanalytisk teori om overføring og motoverføring, kleiniansk tenkning om tidlige primitive prosesser, Bions teori om *container/contained* og *maternal reverie*, spedbarnsob-servasjon utviklet av Esther Bick, tilknytningsteori,

nyere spedbarnsforskning og nevrovitenskap. Modellen innebærer at det tilbys 5 timer til foreldre og barn, først sammen, siden separat etter behov. I terapien er man opptatt av ubevisste prosesser og hvordan de kommer til uttrykk gjennom verbal og nonverbal kommunikasjon i behandlingsrommet. Dette innebærer hva barnet og familien fremviser av ubevisste fantasier, splitting og projektive mekanismer, og fordrer at terapeuten har godt kjennskap til fenomener som overføring og motoverføring. Metoden kan også brukes til utredningsformål, og ved behov kan det gis tilbud om psykoterapi for barnet, rådgivning eller terapi til foreldre. "Under Fives Model" er beskrevet i boken *What Can the Matter Be* v/ Louise Emanuel og Andrew Briggs. Disse begrepene og temaene ble berørt på ulik måte gjennom de dagene konferansen varte.

Konferansen besto av fem plenumsforedrag og en rekke parallelle sesjoner.

Første plenumspresentasjon var ved Lisa Miller. Hun har som bakgrunn ledende psykoterapeut ved Tavistock klinikken, har vært redaktør av tidsskriftet *Infant Observation Journal*, forfatter og veileder. Hun har undervist ved Tavistock-klinikken i en årrekke, og er nå arbeidende pensjonist. Millers foredrag hadde tittelen *The Effects of Trauma in Infancy and Early Childhood*. Foredraget minnet oss om hvor viktig arbeidet med spe- og småbarn og foreldre er, ikke minst når det gjelder de tidlig traumatiserte barna. Kommer man tidlig inn, er det mulig å forebygge utvikling av symptomer som senere krever intensiv behandling over tid for å ha effekt. Med flere veiledningskasus illustrerte hun hvordan alvorlig depresjon og fødselspsykose hos moren kan føre til omsorgssvikt og mishandling av barnet, og hvilke konsekvenser dette har for utvikling av barnets indre verden og mentale helse. Hun trakk fram generasjonsperspektivet og hvor viktig det er at mødre som strever blir tidlig fanget opp av hjelpeapparatet.

Konferansens plenumsforedrag besto for øvrig av Margaret Rustin, tidligere leder for barne- og ungdomspsykoterapiseksjonen på Tavistock, forfatter, lærer og veileder, som holdt et foredrag hvor hun viste til den forebyggende betydningen av å hjelpe foreldre som opplevde uforutsette tidlige vansker, for eksempel dersom barnet er født for tidlig eller har hørselstap.

Jennifer Wakely, barne- og ungdoms psyko-

terapeut på Tavistock, presenterte en tilpasset modell for bruk av spedbarnsobservasjon i saker der barnet ble omplassert. Hun har utarbeidet et opplegg for å bedre kontakt og forståelse av barnet gjennom observasjon og deltagelse i lek der det også ble lagt til rette for å reflektere over dette sammen med omsorgspersoner og klinikere. Hun anbefalte lekesekvensen å være begrenset til for eksempel 20 minutter, og understreket viktigheten av klare rammer, der man ikke ble avbrutt av telefon eller forstyrret av TV, samt at man på forhånd hadde tenkt godt igjennom valg av leker og formingsmateriale.

Amanda Jones, småbarnspsykoterapeut og leder i NHS (National Health System) distrikt, London har lang erfaring med arbeid med vanskeligstilte familier. Hun arbeider hjemme i familiene, og anvender video som terapeutisk virkemiddel. Hun er tidligere kjent blant annet fra BBC serien *Help Me Love My Child*. Hun presenterte denne gangen under tittelen *The Perinatal Frame of Mind: Why the Perinatal Period can be a Precious but Precarious time*. Hun tegnet opp modeller for å forstå mødres problemer når de har psykiske vansker som depresjon, personlighetsforstyrrelser eller psykoser i spedbarnstiden, og hvordan dette virker inn på barnet og på fagpersonene som arbeider med foreldre og barn.

Sara Gustava Jones, sped- og småbarns psykoterapeut og leder av NHS i et av distriktene i London, presenterte et imponerende prosjekt der det for tiden opprettes en "Under Five" tjeneste lokalt i London. Hun tegnet et stort nettverk av administrative og faglige instanser som samarbeider fra bunn og opp for å få til et godt nok tilbud som kan gi maksimal effekt av BIP.

Senere ble evalueringen av "Tavistocks Brief Intervention Project for Parents, Infants and Young Children under Fives" (BIP) lagt frem. Dette er et prosjekt utarbeidet av tidligere leder Louise Emanuel i samarbeid med Tony Lee, der det er innført en rekke utredningsverktøy for å måle effekt før og etter de fem intervensjonene. Resultatene fra evaluering av modellen, viser at de fem intervensjonene har ført til endringer i foreldrenes måte å se og forstå sine barn på. En oppsummering av resultatene viser signifikante forskjeller på foreldrenes oppfatning av barnas problemer og følelsen av å være i stand til å mestre dem. Undersøkelsen viser også at foreldrene var svært fornøyde med tilbudet.

Det ble viet tid til å oppsummere og minnes Louise Emanuel, hennes tragiske bortgang og hennes store betydning og bidrag til feltet.

I løpet av konferansen la Bidy Youell, psykoterapeut og leder av Child and Adolescent Psychotherapy Tavistock og Portman, fram tanker og refleksjoner vedrørende utarbeidelsen av en manual eller håndbok for BIP og ba om innspill på dette.

I de parallelle sesjonene ble det blant annet presentert et prosjekt av Marie-Ange Widdershoven, psykoanalytisk psykoterapeut, og Zevi Testebasi, psykodrama terapeut, fra en skole i Athen for barn med lærevansker. Det ble gjort observasjoner før og etter BIP intervensjon hvor et barn som ikke snakket og ikke hadde hatt effekt av logopedisk og spesialpedagogisk hjelp, begynte å uttrykke seg i løpet av de fem intervensjonstimene. Jordmor og psykolog Chryssa Ekizoglou fra Hellas presenterte en videointervensjon fra en fødeavdeling hvor det ble arbeidet med å etablere blikkontakt mellom mor og barn, ”Video Interaction Guidance”. Det er en liknende metode som Marte Meo-metoden, men mer strukturert ved at en gjør lengre opptak og velger ut korte, gode sekvenser og viser til foreldrene. Konferansen inneholdt flere interessante parallelsesjoner utover de som omtales her.

Dette er en konferanse som anbefales varmt, der lærekreftene består av erfarne klinikere og forskere som løfter fram aktuelle temaer belyst med bakgrunn i Tavistock tradisjonen, trygt forankret innen en psykoanalytisk forståelsesramme.

Anne Okstad og Lise Radøy

Redaktionen, Oslo